

Anna Trela

Deregulacja dostępu do zawodu dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji oraz informacji naukowej - uwagi na tle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r. dotyczącej wymiaru urlopu...

Administracja : teoria, dydaktyka, praktyka nr 3 (36), 24-56

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Deregulacja dostępu do zawodu dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji oraz informacji naukowej – uwagi na tle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r. dotyczącej wymiaru urlopu wypoczynkowego mianowanych pracowników bibliotek

I. Wprowadzenie

Ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym¹ w art. 264 ust. 7 postanowiono, że osoba zatrudniona przed dniem jej wejścia w życie na stanowiskach: starszego kustosza i starszego dokumentalisty dyplomowanego, kustosza i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej, asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji i informacji naukowej, kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, na podstawie mianowania, pozostaje mianowana na tym stanowisku i na tych samych zasadach. Przepis ten wywoływał szereg wątpliwości. Przede wszystkim spór dotyczył rozumienia wyrażenia „na tym samym stanowisku i tych samych zasadach” w kontekście wymiaru urlopu wypoczynkowego przysługującego zarówno dyplomowanym bibliotekarzom i pracownikom dokumentacji oraz informacji naukowej jak i niedyplomowanym pracownikom bibliotecznym objętym zakresem normy wyrażonej w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w.

¹ Tekst jedn. Dz. U. 2012, nr 164, poz. 1365 ze zm. dalej ustawa P.s.w.

Status obu tych grup pracowników od roku 1982 r. ulegał zmianom. Ustawodawca Ustawą z dnia 4 maja 1982 r. o szkolnictwie wyższym² odmiennie regulował status dyplomowanych i niedyplomowanych pracowników bibliotecznych i dokumentacji naukowej. Pracownicy niedyplomowani kwalifikowani byli do grupy pracowników służby bibliotecznej i nie korzystali z prawa do urlopu w takim samym wymiarze jak nauczyciele akademicy. Ustawa z 1982 r. nie nadawała im także statusu pracowników naukowo-dydaktycznych. Także przepisy Ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym³ nie zrównywały grupy niedyplomowanych pracowników bibliotek z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. Stosowano do nich odpowiednio przepisy dotyczące pracowników dydaktycznych, a do pracowników dyplomowanych – przepisy dotyczące pracowników naukowo-dydaktycznych. Znamienne dla dalszych rozważań było jednak to, że pewną kategorię pracowników niedyplomowanych zatrudnionych na stanowiskach kustosa bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, podobnie jak pracowników dyplomowanych, objęto mianowaniem jako podstawą nawiązania stosunku pracy.

Ustawa P.s.w. wprowadziła kolejne zmiany i w związku z tym uchwałą z dnia 18 stycznia 2013 r. Sąd Najwyższy uznał, że „Pracownicy, o których mowa w art. 264 ust. 7 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym niebędący nauczycielami akademickimi, nie mają prawa do urlopu wypoczynkowego w wymiarze przysługującym tym nauczycielom”. Jednym z argumentów podnoszonych przez Sąd Najwyższy był zarzut, iż przepis art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. nie może być odmiennie wykładany w stosunku do każdej z dwóch grup pracowników tj. dyplomowanych i niedyplomowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej.

Uchwała ta wzbudziła wiele kontrowersji z uwagi na fakt, iż sądy powszechne dotychczas rozpoznające sprawy pracowników

² Tekst jedn. Dz. U. 1985, nr 42, poz. 201 ze zm. dalej ustawa z 1982 r.

³ Tekst jedn. Dz. U. 1990, nr 65, poz. 385 ze zm. dalej ustawa z 1990 r.

bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej respektowały prawa nabyte pracowników⁴. Także proces legislacyjny dość jasno wyznaczał cele zaproponowanej w toku prac poprawki obejmującej pracowników bibliotek. Nie były to jednak w ocenie Sądu Najwyższego argumenty przemawiające za inną wykładnią przepisu art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. aniżeli cytowana powyżej.

Warto jednak odnieść się argumentów Sądu Najwyższego ponownie, zwłaszcza w kontekście przepisów Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów⁵, które to deregulują dostęp do zawodu dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej. Nowe przepisy w zasadzie znoszą dotychczasowy podział pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej na pracowników dyplomowanych i niedyplomowanych w rozumieniu do niedawna obowiązujących jeszcze przepisów. Obecnie, ułatwienie dostępu do zawodu bibliotekarza ma odbywać się na nowych zasadach, w których drogę awansu zawodowego mają określać statuty szkół wyższych. Mylące jest posługiwanie się w dalszym ciągu przez ustawodawcę określeniem dyplomowany bibliotekarz i dyplomowany pracownik dokumentacji i informacji naukowej. Określenie to nabrało bowiem innego znaczenia i nie wiąże się z koniecznością odbycia stażu oraz zdania egzaminu państwowego. Status dyplomowanego pracownika bibliotecznego oraz dokumentacji i informacji naukowej nabyty na podstawie art. 113 ustawy P.s.w. uzależniony będzie od stanowiska powierzonego pracownikowi.

Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy wykładnia przepisu art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. poparta koniecznością podziału pracow-

⁴ Szerzej na temat praw nabytych w szczególności: M. Jackowski, *Zasada ochrony praw nabytych w polskim prawie konstytucyjnym*, Przegląd Sejmowy 2008, nr 1, s. 11–28. M. Jackowski, *Zasada ochrony praw nabytych w polskim systemie konstytucyjnym*, Wyd. Sejmowe 2008; red. P. Chmielnicki, *Środki ochrony praw słusznie nabytych w świetle Konstytucji RP i prawa Unii Europejskiej*, LexisNexis 2012; K. Ślęzak, *Ochrona emerytalnych praw nabytych*, Wolters Kluwer 2009.

⁵ Dz. U. poz. 829 – dalej ustawa deregulująca.

ników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej na dyplomowanych i niedyplomowanych nasuwa wątpliwości, dlatego też warto ponownie prześledzić proces prac nad ustawą P.s.w., argumenty sądów powszechnych respektujące prawa nabyte pracowników i w końcu stwierdzić, jaki wpływ mogą mieć przepisy ustawy deregulującej na orzekanie przez sądy powszechne w sprawach dotyczących wymiaru urlopu wypoczynkowego mianowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej.

II. Stan faktyczny będący przedmiotem oceny w uchwale Sądu Najwyższego

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 stycznia 2013 r. zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem przez Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 26 października 2012 r. „[c]zy zawarte w art. 264 ust. 7 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. prawo o szkolnictwie wyższym sformułowanie: «i na tych samych zasadach» odnosi się do okresu mianowania, czy też do wszystkich warunków pracy i płacy, do których wskazani w tym przepisie pracownicy nabyli prawo pod rządami ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym”⁶ uznał, że prawa do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni nie mają pracownicy, o których mowa w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. niebędący nauczycielami akademickimi.

Sąd pierwszej instancji wyrokiem z dnia 17 lipca 2012 r. uznał, że powodowie mają prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych. W motywach rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy w Poznaniu wskazał, że powodowie są pracownikami strony pozwanej zatrudnionymi na podstawie mianowania w Bibliotece Uniwersyteckiej na stanowiskach kustosza bibliotecznego. Mianowanie powodów nastąpiło pod rządami ustawy z 1990 r. W myśl tej ustawy, zdaniem sądu „stanowisko kustosza biblio-

⁶ Uchwała SN z dnia 18 stycznia 2013 r., sygn. II PZP 7/12, Lex nr 1242105, <http://bu.amu.edu.pl> (dostęp 4 II 2014).

tecznego (pierwotnie kustosza) zaliczone było do grupy pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, do podgrupy pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej, do której to podgrupy odpowiednie zastosowanie miały przepisy dotyczące pracowników dydaktycznych będących nauczycielami akademickimi, jeżeli ustawa ta lub przepisy szczególne nie stanowiły inaczej (art. 75 ust. 2 i ust. 4 pkt 2 oraz art. 77 ust. 2 ustawy z 1990 r.)⁷. Sąd zwrócił uwagę, że podstawę prawną mianowania powodów na stanowisko kustosza bibliotecznego stanowił art. 91 w związku z art. 77 ust. 2 i art. 85 ust. 1 ustawy z 1990 r., a mianowanie nastąpiło na czas nieokreślony. Do pracowników będących kustoszami bibliotecznymi z mocy art. 108 ustawy z 1990 r. odpowiednie zastosowanie znajdowały regulacje dotyczące pracowników dydaktycznych, którym przysługiwał urlop wypoczynkowy w wymiarze 6 tygodni, a następnie po nowelizacji tej ustawy – w wymiarze 36 dni roboczych rocznie⁸.

Ustawa z 1990 r. uchylona została przez ustawę P.s.w. Zasadniczą zmianą wprowadzoną przez ustawę P.s.w. w odniesieniu do sytuacji prawnej powodów było poddanie stosunków pracy grupy kustoszy bibliotecznych regulacjom ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁹. Z art. 264 ust. 1 ustawy P.s.w. wynika, że do stosunków pracy powstałych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy nowe. Z tym tylko, że zgodnie z art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. osoba zatrudniona przed dniem jej wejścia w życie na stanowiskach: starszego kustosza i starszego dokumentalisty dyplomowanego, kustosza i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej, asystenta bibliotecznego i asystenta doku-

⁷ Tamże.

⁸ Ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz zmiana niektórych innych ustaw, Dz. U. nr 85, poz. 924.

⁹ „Prawo o szkolnictwie wyższym – przepisy międzyczasowe – minowany kustosz biblioteczny – wymiar urlopu wypoczynkowego”, red. K. Ślęzak, Biuletyn Sądu Najwyższego 2013, nr 1, s. 17.

mentacji i informacji naukowej, kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, na podstawie mianowania, pozostaje mianowana na tym stanowisku i na tych samych zasadach. Według obecnej ustawy P.s.w. dyplomowani pracownicy biblioteczni oraz dokumentacji i informacji naukowej, a także adiunkci i asystenci są nauczycielami akademickimi, natomiast kustosze biblioteczni, starsi bibliotekarze i starsi dokumentaliści nie są pracownikami mianowanymi. Ich stosunek pracy nawiązywany jest na podstawie umowy o pracę. Według Sądu Rejonowego, redakcja art. 247 ust. 7 ustawy P.s.w. jest nieprzejrzysta i wieloznaczna w kwestii sformułowania „i na tych samych zasadach”. Sąd pierwszej instancji odwołując się do wykładni historycznej uznał, że „w procesie stanowienia prawa o szkolnictwie wyższym dążono do zapewnienia pracownikom bibliotecznym takich samych uprawnień, jakie mieli oni pod rządami ustawy dawnej, w tym prawa do urlopu wypoczynkowego w wymiarze przysługującym nauczycielom akademickim”¹⁰.

Strona pozwana także nie zgodziła się z wykładnią językową przepisu art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. uznając, że „pracownicy biblioteczni, zarówno zaliczani do nauczycieli akademickich, jak i niemający takiego statusu, zatrudnieni przed dniem wejścia w życie ustawy [Prawo o szkolnictwie wyższym], zachowują uprawnienia do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych rocznie zarówno na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy [z 1990 r.] (...) oraz na podstawie art. 133 ust. 1 w związku z art. 264 ust. 1 ustawy [Prawo o szkolnictwie wyższym]”¹¹. Ponadto, pracownicy, o których mowa w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. zostałyby uprzywilejowani w zakresie przyznawania urlopów dla poratowania zdrowia albo urlopów udzielnych w związku z przygotowaniem rozprawy doktorskiej i habilitacyjnej względem innych nauczycieli akademickich¹². Pozwany uznał także, że interpretacja

¹⁰ Uchwała SN z dnia 18 stycznia 2013 r., sygn. II PZP 7/12, Lex nr 1242105, <http://bu.amu.edu.pl> (dostęp 4 II 2014).

¹¹ „Prawo o szkolnictwie wyższym – przepisy...”, s. 20.

¹² Tamże, s. 20.

przyjęta przez Sąd Rejonowy prowadzi do zarzutu braku racjonalności prawodawcy.

Sąd odwoławczy rozpoznając odwołanie pozwanego przedstawił Sądowi Najwyższemu wskazane powyżej zapytanie, ponieważ w jego ocenie spór dotyczy większej grupy pracowników w skali kraju, co do wykładni spornego przepisu toczyła się wcześniej polemika między Rzecznikiem Praw Obywatelskich a Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także w podobnych sprawach zapadają wyroki uznające prawa nabyte kustoszy bibliotecznych¹³.

III. Stan prawny istniejący w dniu podjęcia uchwały przez Sąd Najwyższy

Niewątpliwie ustawa z 1990 r. zmieniała status prawny dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej, których pod rządami ustawy z 1982 r. uznawała za pracowników naukowo-dydaktycznych, i których stosunek pracy nawiązywany był na podstawie mianowania na czas nieokreślony (art. 160 ustawy z 1982 r.). Ustawa z 1990 r. dokonywała zmiany statusu dyplomowanych pracowników biblioteki i informacji naukowej znosząc przyznany im uprzednio obowiązującą ustawą status nauczycieli akademickich.

W myśl art. 75 ust. 4 pkt 2 ustawy z 1990 r. pracownicy biblioteczni oraz dokumentacji i informacji naukowej zostali zaliczeni do grupy pracowników uczelni niebędących nauczycielami akademickimi. Z kolei na podstawie art. 77 ust. 1 tejże ustawy do pracowników wymienionych powyżej i mających uprawnienia bibliotekarzy dyplomowanych oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej, zatrudnionych na stanowiskach: starszego kustosza i starszego dokumentalisty dyplomowanego, kustosza i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej oraz asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji i informa-

¹³ Tamże, s. 20.

cji naukowej stosowano przepisy dotyczące pracowników naukowo-dydaktycznych, jeżeli ustawa lub przepisy szczególne nie stanowiły inaczej. Z kolei, do pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej, zatrudnionych na stanowiskach: kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty stosowano przepisy dotyczące pracowników dydaktycznych, jeżeli ustawa lub przepisy szczególne nie stanowiły inaczej (art. 77 ust. 2 ustawy z 1990 r.).

Ustawodawca dokonywał rozróżnienia statusu pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji bibliotecznej w zależności od tego, czy pracownicy ci byli pracownikami dyplomowanymi, czy nie. Warto w tym miejscu podkreślić, że osoby wymienione w ust. 1 i 2 art. 77 ustawy z 1990 r. grupy pracowników stały się pracownikami mianowanymi na czas nieokreślony. A zatem, mianowanie nie było podstawą stosunku pracy wszystkich niedyplomowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej. W zakresie uprawnień urlopowych wszyscy wyżej wymienieni pracownicy poprzez „odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących nauczycieli akademickich” nabywali prawo do urlopu w wymiarze 36 dni roboczych.

Ustawa P.s.w. wprowadza w tej mierze zmiany. Otóż, na podstawie art. 108 pkt 4 ustawy P.s.w. dyplomowani bibliotekarze oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej są nauczycielami akademickimi. Obecnie art. 113 ustawy P.s.w. stanowi, że dyplomowani bibliotekarze oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej są zatrudniani na stanowiskach: 1) starszego kustosza dyplomowanego, starszego dokumentalisty dyplomowanego; 2) kustosza dyplomowanego, dokumentalisty dyplomowanego; 3) adiunkta bibliotecznego, adiunkta dokumentacji i informacji naukowej; 4) asystenta bibliotecznego, asystenta dokumentacji i informacji naukowej. Innych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej ustawa nie wymienia.

Rozporządzenie Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie w sprawie warunków wynagradza-

nia za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej¹⁴ określa zasady wynagradzania pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej z uwzględnieniem podziału na pracowników dyplomowanych, o których mowa w art. 113 P.s.w. oraz niedyplomowanych, do których zalicza m. in. kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalistę, ale także starszego konserwatora książki, bibliotekarza, dokumentalistę, konserwatora książki.

W myśl art. 264 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym „[d]o stosunków pracy powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się jej przepisy”. Z kolei z ust. 7 tegoż przepisu wynika, że osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na stanowiskach: starszego kustosza i starszego dokumentalisty dyplomowanego, kustosza i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej, asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji i informacji naukowej, kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty na podstawie mianowania pozostaje mianowana na tym stanowisku i na tych samych zasadach.

Przepis ten obejmuje bibliotekarzy dyplomowanych oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej jak i pracowników bibliotek, którzy dyplomowani nie są. Z tym tylko, że przepis ten nie dotyczy wszystkich niedyplomowanych pracowników bibliotecznych, co wyżej podkreślono. Obejmuje wyłącznie tych pracowników, do których odpowiednie stosowanie miały przepisy ustawy z 1990 r. dotyczące pracowników dydaktycznych. I miało to istotne znaczenie z punktu widzenia projektodawcy. Tego faktu zdaje się Sąd Najwyższy nie dostrzegać, stwierdzając, że przepis art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w., „zgodnie z zasadami prawidłowej wykładni, nie może zatem być odmiennie wykładany w stosunku do każdej z dwóch grup pracowników objętych w ustawie dawnej odrębnymi przepisami art. 77 ust. 1 i art.

¹⁴ Dz. U. poz. 1571.

77 ust. 2. W stosunku do obu grup wyżej wymienionych pracowników art. 264 ust. 7 ustawy nowej należy więc wykładać w ten sposób, że dotyczy wyłącznie zachowania mianowania jako podstawy nawiązania stosunku pracy i przysługiwania szczególnych uprawnień, które przepisy ustawy wiążą z tą podstawą zatrudnienia. Powyższy przepis nie obejmuje swą treścią zagadnienia nauczycielskiego lub nienauczycielskiego statusu pracowników zatrudnionych na stanowiskach w nim wymienionych¹⁵.

Sąd Najwyższy uznał też, że „[d]o tego, żeby mianowani pracownicy biblioteczni oraz pracownicy dokumentacji i informacji naukowej, zatrudnieni na stanowiskach: kustosa bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, wymienieni w art. 77 ust. 2 poprzednio obowiązującej ustawy o szkolnictwie wyższym, mieli status nauczycieli akademickich i korzystali z uprawnień przysługujących nauczycielom akademickim na podstawie przepisów nowej ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, konieczna byłaby odrębna norma materialna prawa międzyczasowego, zgodnie z którą do tych pracowników stosowałoby się odpowiednio przepisy ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym dotyczące pracowników dydaktycznych. Taka norma nie została jednak zamieszczona w przepisach przejściowych ustawy nowej”¹⁶.

Sąd Najwyższy uznał też, że zwrot «i na tych samych zasadach» – zawarty w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. odnosi się do mianowania jako podstawy nawiązania stosunku pracy i uprawnień wynikających z tej podstawy nawiązania stosunku pracy, a uprawnienie do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych, o które chodzi w sprawie, nie było w ustawie z 1990 r. i nie jest w ustawie P.s.w. uprawnieniem wynikającym z nawiązania stosunku pracy na podstawie mianowania.

Sąd Najwyższy stwierdził ponadto, że tylko taka wykładnia pozwala na zachowanie spójności z pozostałymi przepisami ustawy.

¹⁵ Uchwała SN z dnia 18 stycznia 2013 r., sygn. II PZP 7/12, Lex nr 1242105, <http://bu.amu.edu.pl> (dostęp 4 II 2014).

¹⁶ Tamże.

Nieusprawiedliwione w ocenie Sądu Najwyższego wydaje się także dokonywanie historycznej wykładni przepisu i poszukiwanie w ten sposób woli ustawodawcy. Nie ma bowiem żadnych podstaw do uznania, że prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni przysługujące pracownikom bibliotecznym na podstawie ustawy dawnej zachowali oni również pod rządami ustawy nowej jako prawo nabyte. „Nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego nie ma bowiem charakteru jednorazowego. Jest to konkretyzacja ogólnego uprawnienia urlopowego, która następuje wraz ze spełnieniem określonych przesłanek. Nabycie prawa do urlopu następuje więc odrębnie dla poszczególnych lat kalendarzowych wobec czego nie ma przesłanek do stwierdzenia, że prawo do urlopu wypoczynkowego w określonym wymiarze w danym roku kalendarzowym stanowi prawo nabyte również w kolejnych latach”¹⁷.

Sąd Najwyższy odwołał się także do przepisów przejściowych Ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁸, które dotyczą stosunków pracy nawiązanych z pracownikami szkół wyższych na podstawie mianowania lub umowy o pracę przed wejściem w życie tej ustawy. Zdaniem Sądu Najwyższego z treści przepisu art. 23 ust. 1 ustawy z 2011 r. „nie pozostawia żadnych wątpliwości, że pracownicy mianowani na czas nieokreślony przed wejściem w życie ustawy zmieniającej pozostają zatrudnieni na tej podstawie na czas nieokreślony i korzystają ze szczególnych uprawnień związanych przez obowiązujące prawo z tą podstawą nawiązania stosunku pracy. Z powyższego przepisu nie da się w żaden sposób wywieść uprawnień mianowanych pracowników bibliotecznych oraz pracowników dokumentacji i informacji naukowej, zatrudnionych na stanowiskach: kustosa bibliotecznego, starszego bi-

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Dz. U. nr 84, poz. 455, dalej ustawa z 2011 r.

bliotekarza i starszego dokumentalisty, do urlopu wypoczynkowego w wymiarze przysługującym nauczycielom akademickim¹⁹.

IV. Stanowisko sądów powszechnych w sprawie wykładni przepisu art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w.

W przeciwieństwie do stanowiska Sądu Najwyższego większość sądów pracy uznawało uprawnienia pracowników bibliotek szkół wyższych do 36 dniowego wymiaru urlopu wypoczynkowego. Historycznie analizując treści wydanych orzeczeń przywołać należy wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 10 lipca 2008 r.²⁰, aczkolwiek podjęty w sprawie dotyczącej rozwiązania stosunku pracy, to jednak jest to orzeczenie, w którym jednoznacznie stwierdzono, że przepis art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. stanowi, że osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na stanowisku starszego bibliotekarza na podstawie mianowania, pozostaje na tym samym stanowisku i tych samych zasadach. Jeżeli zatem pracownik był traktowany jak pracownik dydaktyczny, to przysługiwał mu większy wymiar urlopu wypoczynkowego. Co warto zauważyć stanowisko to podtrzymał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 czerwca 2009 r.²¹, stwierdzając nadto, że „ustawa prawo o szkolnictwie wyższym jest pragmatyką pracowniczą. Jej przepisy mają charakter szczególny. Przepisy kodeksu pracy mogą więc być stosowane tylko w sprawach dotyczących stosunku pracy pracowników uczelni, nieuregulowanych w ustawie (art. 136 ust. 1 ustawy)”²².

¹⁹ Uchwała SN z dnia 18 stycznia 2013 r., sygn. II PZP 7/12, Lex nr 1242105, <http://bu.amu.edu.pl> (dostęp 4 II 2014).

²⁰ Sygn. VII Pa 134/08. Wyrok wskazany w piśmie Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 28 IX 2011 r. skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nr RPO-647605-I/11/KJ.

²¹ Sygn. I PK 228/08, Lex nr 515694, <http://bu-169.bu.amu.edu.pl> (dostęp 9 II 2014).

²² Sygn. Pa 216/11. Wyrok wskazany w piśmie Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 28 IX 2011 r. skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nr RPO-647605-I/11/KJ.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy rozpatrując apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z dnia 2 marca 2011 r.²³ podzielił stanowisko sądu pierwszej instancji i orzekł, iż pracownicy biblioteczni zatrudnienia na podstawie mianowania przed wejściem w życie ustawy P.s.w. zachowali prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze analogicznym do wymiaru urlopu nauczycieli akademickich, czyli w wymiarze 36 dni roboczych.

Podobne stanowisko zajął Sąd Okręgowy we Wrocławiu VII Wydział Pracy w wyroku z dnia 25 października 2012 r. stwierdzając, że gdyby ustawodawca chciał w sposób inny ukształtować prawa pracownicze grupy wskazanej w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. i oprzeć je jedynie na przepisach Kodeksu pracy, to uczyniłby to jak w art. 264 ust. 2, 3, 4 i 6²⁴. W ocenie Sądu Okręgowego nie bez znaczenia jest użyte w przepisie art. 264 ust. 7 sformułowanie „i na tych samych zasadach”. Zwrot ten nie odnosi się jedynie do zasad awansu, a całokształtu przepisów regulujących sytuację prawną określonego pracownika, w tym przepisów przyznających mu prawo do określonych świadczeń.

Co ciekawe, Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń stwierdził, że zwrot „na tym samym stanowisku i na tych samych zasadach” ma jasne znaczenie²⁵. Wykładania literalna przepisu art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż pracownik mianowany na stanowisku m. in. kustosa i starszego bibliotekarza przed dniem wejścia w życie ustawy P.s.w. pozostaje w dalszym ciągu mianowany na tym stanowisku i całokształt jego uprawnień pracowniczych wynikających z wcześniejszych unormowań prawnych pozostaje niezmienny. W ocenie tegoż Sądu przepis art. 264 ust. 7 ustawy

²³ Sygn. VIII P 937/10. Wyrok wskazany w piśmie Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 28 IX 2011 r. skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nr RPO-647605-I/11/KJ.

²⁴ [Http://www.solidarnosc.uni.wroc.pl/news/odpis_wyroku_2012.pdf](http://www.solidarnosc.uni.wroc.pl/news/odpis_wyroku_2012.pdf).

²⁵ Wyrok z dnia 1 VIII 2012 r., IV P 482/12, http://www.solidarnosc.uni.wroc.pl/news/odpis_wyroku_2012.pdf (dostęp 8 II 2014).

P.s.w. dotyczy ogółu zasad mianowania, a nie tylko uprawnień do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni i nie jest pozbawiony znaczenia prawnego²⁶.

V. Stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie wykładni przepisu art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w.

Pismem z dnia 5 marca 2007 r. 2448 bibliotekarzy reprezentujących 53 szkoły wyższe wystąpiło do Rzecznika Praw Obywatelskich o rozważenie celowości i skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie zgodności z art. 2 Konstytucji art. 133, 135 i 136 w związku z art. 108 i 113 ustawy P.s.w. w takim zakresie, w jakim przepisy te pozbawiają bibliotekarzy zatrudnionych na stanowiskach starszego bibliotekarza, starszego dokumentalisty oraz kustosz bibliotecznego prawa do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych oraz o zbadanie zgodności art. 264 ust. 7 w związku z art. 135 i 136 ustawy P.s.w. z art. 32 Konstytucji.

Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 11 maja 2007 r. nr RPO-558634-VIII/07/DU²⁷ stwierdził, że użyty przez ustawodawcę zwrot „na tym samym stanowisku i tych samych zasadach” dotyczy podstawy zatrudnienia. Nie odnosi się natomiast do wymiaru urlopu pracy, który nie wynika z indywidualnych warunków zatrudnienia, ustalany jest w ustawie, która ma zastosowanie powszechne, obowiązuje wobec całej grupy zatrudnionych²⁸. RPO stwierdził, że uprawnienie do urlopu wypoczynkowego nabywa się w kolejnych latach kalendarzowych, w związku z tym zarzut utraty praw nabytych podnoszony przez pracowników bibliotek jest nieuprawniony. Ponadto RPO podniósł, że zasada ochrony praw nabytych dopuszcza modyfikację istniejącego prawa, nawet na niekorzyść pewnej grupy obywateli, ale modyfikacja ta powin-

²⁶ Wyrok z dnia 1 VIII 2012 r., IV P 482/12, http://www.solidarnosc.uni.wroc.pl/news/odpis_wyroku_2012.pdf (dostęp 8 II 2014).

²⁷ Za: S. Sobotko, *Szczególne uprawnienia niektórych pracowników bibliotek szkół wyższych*, Wiadomości Krajowej Sekcji Nauki 2011, nr 9–10, s. 10.

²⁸ Tamże, s. 10.

na odbyć się w odpowiedniej formie, czasie i znajdować odpowiednie uzasadnienie. Dokonana zmiana statusu niektórych prawników uczelni została wprowadzona katem usytuowany, z odpowiednim *vacatio legis*, a pracownicy nie zostali usytuowani w swoich prawach poniżej tych, jakie przysługują większości zatrudnionych obywateli²⁹.

Odnotać należy, że w piśmie z dnia 28 września 2011 r.³⁰ RPO zwrócił do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z ponowne przeanalizowanie sprawy dotyczącej wymiaru urlopu przysługującego osobom wymienionym w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. z uwagi na rozbieżności w interpretacji tego przepisu. RPO zwrócił uwagę na praktykę sądów powszechnych i utrwalającą się linię orzeczniczą potwierdzającą zasadność twierdzeń pracowników.

VI. Stanowisko organów Państwowej Inspekcji Pracy w sprawie wykładni przepisu art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w.

W związku z licznymi wystąpieniami pracowników do okręgowych inspektorów PIP o wyjaśnienie wątpliwości dotyczących wymiaru urlopu wypoczynkowego mianowanych prawników bibliotek publicznych Inspektor Pracy w Katowicach pismem z dnia 20 lutego 2012 r. poinformował, że wystąpi do pracodawcy o podjęcie działań mających na celu udzielenie urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni pracownikom bibliotecznym zatrudnionym na podstawie mianowania przed wejściem w życie ustawy P.s.w. na stanowiskach wymienionych w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w.³¹

Podobne stanowisko zostało wyrażone przez Zastępcę Okręgowego Inspektora Pracy w Krakowie w piśmie z dnia 3 listopada 2011 r.³² Co więcej, stanowisko to zostało uwzględnione przez

²⁹ Tamże, s. 10.

³⁰ Nr RPO-647605-I/11/KJ.

³¹ [Http://prac.us.edu.pl/~solidarn/PHP/OIP.pdf](http://prac.us.edu.pl/~solidarn/PHP/OIP.pdf) (dostęp 10 II 2014).

³² Za: Zarządzenie nr 5 rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 stycznia 2012 r. nr DO-0130/5/2012 w sprawie wymiaru i zasad udzielania urlopu wypoczynkowego pracownikom zatrudnionym na podstawie mianowania na stanowiskach: kustosa bibliotecznego, starszego bibliotekarza

Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w Zarządzeniu nr 5 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 stycznia 2012 r. nr DO-0130/5/2012 w sprawie wymiaru i zasad udzielania urlopu wypoczynkowego pracownikom zatrudnionym na podstawie mianowania na stanowiskach: kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty przed wejściem w życie ustawy z dnia 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym³³. W paragrafie 2 Zarządzenia potwierdzono prawo tych pracowników do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych.

VII. Proces legislacyjny dotyczący ustawy P.s.w. w zakresie art. 264 ust. 7

Prezydencki projekt ustawy P.s.w. w swej pierwotnej wersji nie zawierał w art. 238 (odpowiednik dzisiejszego art. 264)³⁴ odrębnej regulacji dotyczącej mianowanych pracowników biblioteki³⁵. W toku prac nad ustawą zgłoszono poprawkę nr 144 dotyczącą art. 254 i zaproponowano dodanie ust. 6a w brzmieniu „osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na stanowiskach: kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty na podstawie mianowania pozostaje mianowana na tym stanowisku i na tych samych zasadach³⁶. Celem tej poprawki było pozostawienie bez zmian dotychczasowych

i starszego dokumentalisty przed wejściem w życie ustawy z dnia 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.

³³ Tamże.

³⁴ W toku prac nad ustawą obecny art. 2264 ust. 7 ustawy P.s.w. zmienił numerację.

³⁵ Druk sejmowy nr 2720, [http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/%28\\$%vAllByUnid%29/3724053AC92DDD45C1256E67003FBFEFA/\\$file/2720.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/%28$%vAllByUnid%29/3724053AC92DDD45C1256E67003FBFEFA/$file/2720.pdf) (dostęp 10 II 2014).

³⁶ Sprawozdanie z dodatkowego posiedzenia Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży dotyczące projektów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – prezydenckiego (druk 2720) i poselskich (druk 2931 i 3359) [http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/wgdruku/3943-A/\\$file/3943-A.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/wgdruku/3943-A/$file/3943-A.pdf) (dostęp 10 II 2014).

regulacji i uznanie praw nabytych tej grupy pracowniczej³⁷. Zmiana ta została zaakceptowana przez obecnego na posiedzeniu Sekretarza Stanu w Ministerstwie Edukacji Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MENiS), który zgłosił jedynie konieczność zmiany redakcyjnej przepisu³⁸. Co więcej stwierdził, w trakcie wcześniej prowadzonej dyskusji dotyczącej zrównania prawa do urlopu dla wszystkich bibliotekarzy (podkr. A. T.), że w tym zakresie stanowisko Rządu było negatywne³⁹. Sekretarz Stanu w MENiS nie kwestionował praw nabytych przez mianowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej, którzy dyplomowanymi nie byli.

Poprawka art. 254 została także zaakceptowana posiedzeniu Senatu, który dodatkowo zaproponował aby w art. 257 ust. 7 (obecny art. 264 ust. 7) po wyrazach „na stanowisku” dodać wyrazy „starszego kustosza i starszego dokumentalisty dyplomowanego, kustosza i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej, asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji i informacji naukowej”⁴⁰. Z uzasadnienia tej poprawki (nr 273) wynika, że istotą wprowadzonej zmiany było, aby osoby w niej wymienione pozostały mianowane na stanowiskach po wejściu w życie ustawy na tych samych zasadach⁴¹.

W świetle powyższego stanowisko Rządu wyrażone w toku prac nad ustawą nie budzi wątpliwości co do zachowania przez mianowanych pracowników biblioteki uprawnienia do wymiaru urlopu nabytego pod rządami ustawy z 1990 r.

³⁷ Sprawozdanie z posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 250) z dnia 1 VI 2005 r., Biuletyn nr 4626/IV, <http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/wgsknr/ENM-250> (dostęp 10 II 2014).

³⁸ Tamże.

³⁹ Tamże

⁴⁰ Druk sejmowy nr 4268, [http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/wgdruku/4268/\\$file/4268.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/wgdruku/4268/$file/4268.pdf) (dostęp 10 II 2014).

⁴¹ Tamże.

VIII. Ocena stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 18 stycznia 2013 r. wobec deregulacji dostępu do zawodu dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej

a) Rozumienie zwrotu „na tym samym stanowisku i na tych samych zasadach”

Istota problemu poruszonego w uchwale Sądu Najwyższego w głównej mierze sprowadzała się do interpretacji wyrażenia użytego przez ustawodawcę, mianowicie „na tym samym stanowisku i na tych samych zasadach”. O ile pierwsza część członu tego wyrażenia nie sprawia problemów interpretacyjnych, o tyle druga – już tak. „Stanowisko” przyjmując za „Słownikiem języka polskiego” to „pozycja w hierarchii zawodowej, służbowej; też pozycja w środowisku”⁴².

Nie ulega wątpliwości, że ustawodawca zamierzał pracowników wymienionych w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w., których stosunek pracy został nawiązany na podstawie mianowania pozostawić na tych samych stanowiskach. Oznaczało to, że dla tej grupy pracowników minowanie stanowi w dalszym ciągu podstawę nawiązania stosunku pracy. Dodatkowym potwierdzeniem woli ustawodawcy jest przepis art. 23 ust. 1 ustawy z 2011 r., z którego wynika, że „osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania albo umowy o pracę na czas nieokreślony pozostaje zatrudniona w tej samej formie stosunku pracy.

Podkreślić należy, że norma wynikająca z art. 264 ust. 7 P.s.w. nie obejmuje swym zakresem kwestii związanych ze zmianą stanowiska. Zmiana ta może być podyktowana zarówno awansem zawodowym np. z kustosza dyplomowanego na starszego kustosza dyplomowanego, ale również z degradacją zawodową pracownika i przeniesieniem na inne stanowisko. Czy w takim przy-

⁴² Słownik języka polskiego W. Doroszewskiego, <http://sjp.pwn.pl/szukaj/stanowisko> (dostęp 10 II 2014).

padku konieczne będzie dokonanie wypowiedzenia zmieniającego? A idąc dalej, czy możliwe będzie utrzymanie dotychczasowej formy zatrudnienia tj. mianowania? W orzecznictwie pod rządami ustawy z 1990 r. podnoszono, że „w ogólności stosowanie art. 42 Kodeksu Pracy dotyczącego wypowiedzenia zmieniającego do stosunku pracy mianowanego nauczyciela akademickiego jest wątpliwe, gdyż art. 124 ustawy o szkolnictwie wyższym odsyła do Kodeksu tylko w sprawach w niej nie uregulowanych. (...) W każdym razie możliwość takiego oddziaływania należy ograniczyć do niezbędnego minimum”⁴³. A zatem, gdyby przyjąć za Sądem Najwyższym, że art. 42 KP ma zastosowanie do zmiany stosunku pracy mianowanego nauczyciela akademickiego, to tylko wtedy gdy zmiana ta polegać będzie na zmianie stanowiska pracy i zakresu obowiązków.

Wobec powyższego wydaje się, że awans dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej może się wiązać ze zmianą sposobu nawiązania stosunku pracy z mianowania na umowę o pracę. Nie wyklucza to jednak odmiennej praktyki, którą może być przyjęta przez rektorów szkół wyższych i prowadzić do wprowadzania zmian aneksem do aktu mianowania.

Nie ma natomiast wątpliwości, że stosunek dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej zatrudnianych na stanowiskach określonych w art. 113 Ustawy P.s.w. po wejściu w życie ustawy P.s.w. będzie nawiązywany na podstawie umowy o pracę. W myśl art. 118 ust. 1 ustawy P.s.w. na podstawie mianowania zatrudnia się wyłącznie nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora.

Warto także zauważyć, że zgodnie z art. 254 ust. 8 P.s.w. rektorzy szkół wyższych w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zostali zobowiązani do dostosowania do przepisów ustawy dokumentów dotyczących nawiązania stosunku pracy

⁴³ Wyrok SN z dnia 24 marca 1999 r., sygn. I PKN 635/98, Lex 37710.

z nauczycielami akademickimi oraz pozostałymi mianowanymi pracownikami. Wprowadzony termin zawity i niezrealizowany obowiązek spoczywający na rektorach szkół wyższych powoduje wygaśnięcie prawa do dokonania tej czynności. Zatem dokonywanie jakiegokolwiek zmian w zakresie nawiązania stosunku pracy bez zgody pracownika po upływie tego terminu na podstawie art. 254 ust. 7 ustawy P.s.w. jest niedopuszczalne.

W świetle powyższych ustaleń, nie sposób także zauważyć, że norma zawarta w art. 254 ust. 7 ustawy P.s.w. celowo odnosiła się do wybranej grupy niedyplomowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej, co umknęło uwadze Sądu Najwyższego. Rozwiązanie to służyć miało respektowaniu praw nabytych. Wyrażenie „na tych samych zasadach” użyte w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. nie było bezcelowe. Wymagało szczególnie precyzyjnej wykładni, pomimo błędnie zadanego pytania⁴⁴. Do tego bowiem sprowadzała się istota sprawy. Użyty zwrot w ocenie jednego z sądów powszechnych nie budził żadnych wątpliwości, w ocenie innego – stawał się jasny, ale dopiero w kontekście innych przepisów art. 264 ustawy P.s.w., w których ustawodawca wprowadził stanowiąc o pozostawianiu na tych samych stanowiskach, ale nie dodawał „na tych samych zasadach”. Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie odrzucenie wykładni historycznej było błędne, co wykazała analiza stenogramów z prac nad ustawą. Zastosowanie wykładni historycznej wbrew twierdzeniom Sądu Najwyższego nie prowadziło do przełamania wykładni językowej i systemowej, ale prawidłowego

⁴⁴ W literaturze stwierdzono słusznie, że „rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego przez Sąd Najwyższy nie może być uzależnione od sposobu przedstawionego pytania. Wykładnia art. 390 k.p.c. uwzględniająca jego ratio legis uzasadnia zapatrywanie, że przy stawianiu pytań prawnych istotne jest to, o co pytamy, a nie sposób w jaki o to pytamy. Biorąc pod uwagę znaczenie funkcjonalne pytań prawnych należy stwierdzić, iż pytanie powinno być tak zredagowane, by pytany mógł należycie zrozumieć jego treść i posiadał kompetencje do udzielenia informacji od niego żądanych” – tak: D. Zienkiewicz, *Wątpliwości redakcyjne związane z przedstawieniem zagadnień prawnych do rozstrzygnięcia w orzecznictwie Sądu Najwyższego*, *Palestra* 2002, nr 5–6, s. 44.

ustalenia intencji ustawodawcy. Nie przekonują także rozważania Sądu Najwyższego by zwrot „i na tych samych zasadach” odnosić wyłącznie do podstaw mianowania i, że dla konieczności rozszerzenia uprawnień konieczna jest odrębna norma prawna. Odrębną normą prawną jest właśnie norma zwarta w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w., która nie tylko odnosi się do zachowania dotychczasowych stanowisk, ale także do stosowania do tej grupy pracowników obowiązujących już zasad.

Trafnie stwierdzono w literaturze, że intencje projektodawców wyrażone nieporadnie albo wadliwie nie mogą przesądzać o kierunku wykładni⁴⁵. Nieprzekonywające są argumenty Sądu Najwyższego, iż *interpretatio cessat in claris*. Po pierwsze, stosowanie tego rodzaju wykładni należy do rzadkości, po drugie – pomimo iż Sąd Najwyższy przytaczał tę *paremię*, to i tak przepis poddawał wykładni systemowej i funkcjonalnej⁴⁶. Słusznie uważa się, że niezwykle istotnie przemawiającym przeciwko treści *paremii* (...) jest to, że w przypadku tekstów prawnych nie chodzi o to aby po prostu rozumieć test czy jakiś jego przepis (...), ale o to by rozumieć ten tekst (przepis) zgodnie z treścią nadaną mu przez prawodawcę⁴⁷.

Zastanawiająca jednolitość wykładni sądów powszechnych oraz kolejne wyrażone przez RPO stanowisko w sprawie wymiaru urlopu mianowanych pracowników bibliotek szkół wyższych także mknęły uwadze Sądu Najwyższego.

Innym zarzutem stawianym tej uchwale jest pominięcie praw nabytych⁴⁸, co także wydaje się słuszne. Taka bowiem idea legła u podstaw wprowadzenia poprawki do projektu ustawy, a brak jest podstaw do pozbawiania pracowników słusznie nabytych

⁴⁵ T. Zieliński [w:] *Kodeks pracy. Komentarz*, red. T. Zieliński, Warszawa 2000, s. 1169.

⁴⁶ M. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, Warszawa 2008, s. 60 i n.

⁴⁷ Tamże, s. 61.

⁴⁸ P. Sobotko, *op. cit.*, s. 9–13.

praw. Ograniczenia to nie wynika bowiem z treści art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Nie mniej słuszne wydają się argumenty dotyczące naruszenia Konwencji nr 111 Międzynarodowej Organizacji Pracy z 25 czerwca 1958 r.⁴⁹ dotycząca dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu⁵⁰.

b) Deregulacja zawodu dyplomowanych i niedyplomowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej

Istotną kwestią poruszoną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r. jest rozróżnianie dwóch kategorii pracowników dyplomowanych i niedyplomowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej.

Wskazać należy, że w myśl art. 108 pkt 4 ustawy P.s.w. do kategorii nauczycieli akademickich ustawodawca zalicza obecnie wyłącznie dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej, którzy mogą być zatrudniani wyłącznie na stanowiskach określonych w art. 113 ustawy P.s.w.

Ustawa P.s.w. nie reguluje żadnych kwestii odnoszących się do nawiązywania stosunku pracy oraz kwalifikacji niedyplomowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej. Jedynym aktem prawnym odwołującym się do tych dwóch grup pracowników jest Rozporządzenie Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej, o którym była mowa wcześniej. Warto odnotować, że z chwilą wejścia w życie ustawy deregulującej, straciło moc Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa

⁴⁹ Dz. U. 1996, nr 42, poz. 218.

⁵⁰ T. M. Nycz, *Prawomocny wyrok rozstrzygający o uprawnieniu ustawowym a zaległości urlopowe bibliotekarzy cz. III*, 16 marca 2013 r., http://www.prawo-pracy.pl/prawomocny_wyrok_rozstrzygajacy_o_uprawnieniu_ustawowym_a_zaleglosci_urlopowe_bibliotekarzy_czesc_3-a-453.html (dostęp 10 II 2014).

Narodowego z dnia 5 grudnia 2012 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich oraz stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną⁵¹. W fazie prac nad ustawą przygotowano projekt nowego rozporządzenia, które jednak nie zostało wydane. Projekt ten określał wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach na stanowiskach starszego kustosza, kustosza, starszego bibliotekarza, bibliotekarza, młodszego bibliotekarza, ale ostatecznie postanowiono o zmianie art. 29 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach⁵², w którym przyjęto, że pracownicy zatrudnieni w bibliotekach na stanowiskach bibliotekarskich tworzą grupę zawodową bibliotekarzy, a jedynym warunkiem ich zatrudnienia jest posiadanie wykształcenia średniego⁵³.

Koncepcja deregulacji zawodu dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej nie do końca została przemyślana.

Z uzasadnienia projektu ustawy deregulującej wynika, że celem deregulacji jest „redukcja ograniczeń stawianych przez prawodawcę przed osobami chcącymi wykonywać dany zawód, przy zgodzie co do pozostawienia go w katalogu zawodów regulowanych”⁵⁴. Tak rozumiana deregulacja może obejmować różne obszary ograniczeń np.: zmniejszenie kosztów (finansowych) nabycia uprawnień do wykonywania danego zawodu, skrócenie ścieżki uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu czy też zwiększenia prawdopodobieństwa uzyskania uprawnień do wykonywania danego zawodu np. poprzez ujednoczenie stosownych egzaminów.

Projektodawca powołując się na stanowisko Trybunału Konstytucyjnego stwierdził w uzasadnieniu do projektu ustawy dere-

⁵¹ Dz. U. 2012, poz. 1394.

⁵² Tekst jedn. Dz. U. 2012, poz. 642 ze zm.

⁵³ Wyższe wykształcenie jest wymogiem określonym w ustawie P.s.w.

⁵⁴ Tamże.

gulującej, że „pełna wolność pracy to nie tylko brak przymusu, ale również brak ograniczeń polegających na uniemożliwieniu podmiotom prawnym wykonywania określonego zawodu czy zatrudnienia, nie przymuszając jednocześnie do robienia czegoś innego⁵⁵. Wychodząc z ochrony wartości konstytucyjnych, w szczególności tych, które wskazane zostały w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP projektodawca uznał, że „zachodzi konieczność uporządkowania docelowego stanu regulacji zasad podejmowania i wykonywania określonej grupy zawodów, tak aby zarówno ograniczenia były oparte o istotne i czytelne kryteria, jak również, by między regulacjami dotyczącymi podobnych grup zawodowych nie zachodziły istotne, pozbawione podstawy merytorycznej różnice. Wśród kryteriów, jakie powinny być brane pod uwagę przy klasyfikacji grup zawodowych, w odniesieniu do których należy stosować zbieżne kryteria, należy przede wszystkim wymieniwać: (a) powiązanie danego zawodu z funkcją publiczną, jaką realizuje on w zastępstwie organów administracji publicznej; (b) przynależność do grupy zawodów zaufania publicznego, również tych, o których mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji; (c) rola danego zawodu w zapewnianiu bezpieczeństwa lub porządku publicznego, osobistego i bezpieczeństwa obrotu prawnego; (d) konieczność zapewnienia minimum kompetencji dla rozpoczęcia świadczenia usług określonego rodzaju”⁵⁶.

Na wstępie projektodawca zaliczając zawód bibliotekarza i pracownika dokumentacji i informacji naukowej do grupy odniesienia do której istnieją przesłanki do udziału administracji publicznej w procesie uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu nie dokonywał rozróżnienia na dyplomowanych i niedyplomowanych bibliotekarzy i pracowników dokumentacji i informacji naukowej. Dopiero na etapie dalszych prac nad ustawą zgłoszone zostały uwagi przez przedstawicieli bibliotek. Dlatego

⁵⁵ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 kwietnia 1999 r., sygn. akt K. 33/98.

⁵⁶ Druk sejmowy nr 806, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/druk.xsp?documentId=EFA773066EEB7619C1257A9A002C09A9> (dostęp 14 II 2013).

zmiany wynikające z ustawy deregulującej nie zachowują jednolitości, zwłaszcza co do gwarancji zachowania prestiżu dyplomowanych i bibliotekarzy i pracowników dokumentacji i informacji naukowej.

Obowiązujące do niedawna przepisy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej⁵⁷ określały wymogi do zajmowania stanowiska dyplomowanego bibliotekarza lub dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej. Zostały one uchylone ustawą deregulującą z 2013 r. Zgodnie z ustawą deregulującą na stanowiskach, o których mowa w art. 113 ustawy P.s.w. mogą być zatrudnione osoby posiadające tytuł zawodowy magistra lub tytuł równorzędny. Obecnie statut uczelni ma określać dodatkowe wymagania i kwalifikacje zawodowe osób zatrudnionych na tychże stanowiskach. W art. 28 ust. 1 pkt 6 ustawy deregulującej postanowiono, że osoby, które uzyskały status dyplomowanych pracowników biblioteki oraz dokumentacji i informacji naukowej zachowują swoje uprawnienia.

Z uzasadnienia projektu ustawy deregulującej wynika, że proponowane w ustawie zmiany miały polegać na likwidacji obowiązku posiadania doświadczenia zawodowego oraz egzaminu państwowego. Jedyne wymóg dotyczyć miał wykształcenia. Celem tych zmian było ułatwienie wejścia do zawodu młodym absolwentom⁵⁸. Ponadto projektodawca podniósł, że „[w] trosce o zachowanie akademickiego prestiżu dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej, nowelizacja ustawy nakłada na uczelnie obowiązek określenia w statutach uczelni dodatkowych kwalifikacji oczekiwanych od kandydatów do zawodu (...) Utrzymanie regulacji stanowisk bibliotekarzy dyplomowanych w ustawie o bibliotekach, w związ-

⁵⁷ Dz. U. nr 155, poz. 1112.

⁵⁸ Druk sejmowy nr 806, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/druk.xsp?documentId=EFA773066EEB7619C1257A9A002C09A9> (dostęp 14 II 2013).

ku z obniżeniem wymogów kwalifikacyjnych na stanowiskach bibliotekarzy dyplomowanych w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym, tym bardziej przestało być zasadne”⁵⁹. Co więcej, w projekcie uznano, że przeniesienie osób zatrudnionych na stanowiskach pracowników bibliotecznych i pracowników dokumentacji naukowej, niebędących nauczycielami akademickimi może wpływać na poziom dotacji dla poszczególnych uczelni co uzasadnia określenie w statucie dodatkowych wymagań kwalifikacyjnych⁶⁰.

W związku z uchynieniem art. 117 ustawy P.s.w. upoważnienia dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia w drodze rozporządzenia zasad postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej argumenty Sądu Najwyższego uzasadniające wykładnię art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. zmierzające do wyraźnego wyodrębnienia dwóch kategorii pracowników bibliotecznych – dyplomowanych i niedyplomowanych – wydają się wątpliwe. Nie do przyjęcia w świetle wprowadzonych w 2013 r. zmian jest pogląd, że na stanowiskach określonych w art. 113 ustawy P.s.w. po uchynieniu rozporządzenia mogą zatrudniane wyłącznie osoby mające status „dyplomowanych pracowników bibliotek oraz dokumentacji i informacji naukowej” w rozumieniu tego rozporządzenia. Tym samym, niedyplomowani pracownicy biblioteczni oraz dokumentacji i informacji naukowej nie będą mogli ubiegać się o takie stanowiska, a tym samym podlegać awansowi zawodowemu. Problem polega na tym, jakich pracowników obecnie, oprócz tych, których uprawnienia co do zasady zostały potwierdzone złożeniem egzaminu państwowego (ewentualnie zwolnionych z egzaminu), można określać mianem „dyplomowanych pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej”, zwłaszcza w sytuacji, kiedy statuty wyższych uczelni nie określają jakichkolwiek wymagań zawodowych osób zatrudnionych na tych stanowiskach.

⁵⁹ Tamże.

⁶⁰ Druk sejmowy nr 806, <http://orka.sejm.gov.pl/Druki7ka.nsf/0/EFA773066E EB7619C1257A9A002C09A9/%24File/806%20cz%20I.pdf> (dostęp 10 II 2013).

W świetle zmian dokonanych na skutek wejścia w życie ustawy deregulacyjnej kwalifikacje dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej wynikające z rozporządzenia i co do zasady potwierdzone egzaminem państwowym różnić się będą od tych, które określone zostaną w statutach. W zasadzie będziemy mieć do czynienia z różnymi kategoriami dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej – jedną, których zasady awansowania określały przepisy powszechnie obowiązujące i drugą – których zasady awansowania wynikać będą z aktu wewnętrznego aktu zakładowego o charakterze ogólnym.

Wydaje się, że przyszłość dyplomowanych bibliotekarzy w rozumieniu rozporządzenia została ustawą deregulacyjną przesądzona. Rezygnacja z państwowego egzaminu bibliotekarskiego i konieczności odbycia stażu oznacza, że postępowanie kwalifikacyjne na stanowiska określone w art. 113 ustawy P.s.w. może się odbywać, ale według postanowień statutów szkół wyższych. Nie wiadomo jeszcze na jakich zasadach przeprowadzany będzie awans pracowników bibliotek. Stosowanie w dalszym ciągu terminologii używanej dotychczas tj. „dyplomowany bibliotekarz i dyplomowany pracownik dokumentacji i informacji naukowej” i wprowadzenie nowych zasad „dyplomowania” może być mylące. Podkreślić należy, że w świetle komentowanych zmian stanowisko bibliotekarza dyplomowanego nie ulega likwidacji. Zmianie podlegają zasady jego powołania i ustalenia nowych wymogów i kwalifikacji na określone stanowisko⁶¹.

Podkreślić należy, że zachowanie dotychczasowej terminologii nie oznacza przekazania rektorom szkół wyższych kompetencji do nadawania uprawnień bibliotekarza dyplomowanego na takich samych zasadach jakie określało rozporządzenie. Wprowadzone zmiany zobowiązują natomiast do określenia w statucie dodatko-

⁶¹ A. Jazdon, *Głos w sprawie deregulacji zawodu bibliotekarza*, Forum Akademickie 2012, nr 1.

wych wymagań i kwalifikacji zawodowe osób zatrudnionych na stanowiskach określonych w art. 113 ustawy P.s.w.

Z proponowanych zmian może wynikać, że objęcie danego stanowiska będzie równoznaczne z uzyskaniem statusu „dyplomowanego pracownika biblioteki”. Nie w tym kierunku powinna iść interpretacja przepisów. Potwierdzeniem tego może być projekt zmian Statutu Uniwersytetu Łódzkiego zaopiniowanego pozytywnie przez Komisję Statutową i Organizacyjną Uniwersytetu Łódzkiego na posiedzeniach w dniach 11 i 25 października 2013 r. który określa, że na stanowisku bibliotekarza dyplomowanego oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej można zatrudnić osobę, która posiada: 1) tytuł zawodowy magistra w zakresie bibliologii, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, albo tytuł zawodowy magistra w zakresie innych kierunków oraz ukończone studia podyplomowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, albo stopień naukowy w zakresie zgodnym z profilem i potrzebami badawczymi danej biblioteki; 2) co najmniej dwie publikacje z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej w wydawnictwach recenzowanych; 3) udokumentowany dorobek w zakresie działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej”⁶². Tego typu rozwiązania stanowią jednak rzadkość. Szkoły wyższe powinny w tym kierunku przeprowadzać zmiany statutów.

c) Związanie sądów powszechnych wykładnią Sądu Najwyższego

W myśl art. 390 § 1 k.p.c. jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może przedstawić to zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, odraczając rozpoznanie sprawy. Sąd Najwyższy władny jest przejąć sprawę do rozpoznania albo przekazać zagadnienie do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi tego Sądu. W myśl § 2 art. 390 k.p.c. [u]chwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie.

⁶² [Www.uni.lodz.pl/promocja/download,plik,10038](http://www.uni.lodz.pl/promocja/download,plik,10038) (dostęp 12 II 2014).

W literaturze podnosi się, że „ze związania wynika nie tylko niemożność dokonania odmiennej oceny prawnej, ale i niedopuszczalność ponownego zwrócenia się przez sąd drugiej instancji o rozstrzygnięcie tego samego zagadnienia prawnego czy zastosowanie przez sąd pierwszej instancji art. 18, a przez Sąd Najwyższy – art. 398”⁶³. Związanie odnosi się także do Sądu Najwyższego, „jeżeli w przyszłości sprawa ta znajdzie się w jego rozpoznaniu, np. w związku ze skargą kasacyjną. Aczkolwiek z komentowanego artykułu wynika, że wiążąca jest uchwała rozstrzygająca przedstawione zagadnienie prawne, jednakże – jak się wydaje – związanie dotyczy również argumentacji prawnej Sądu Najwyższego zawartej w uzasadnieniu postanowienia odmawiającego podjęcia uchwały, wykazującej, iż zagadnienie prawne z określonych powodów nie budzi poważnych wątpliwości, np. ze względu na utrwaloną linię orzecznictwa Sądu Najwyższego”⁶⁴.

W orzecznictwie podnosi się, że związanie sądu, któremu sprawa została przekazana, wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy ma charakter wyjątkowy, co przemawia za wąskim rozumieniem pojęcia „wykładnia prawa”, jako wyjaśnienie treści przepisu prawa. Nie obejmuje ono natomiast kwestii, które były przedmiotem wykładni, ale wykraczały poza przesłanki pozytywnego albo negatywnego ustosunkowania się do podstaw kasacyjnych, poglądów prawnych wypowiedzianych na marginesie orzeczenia, a także ocen dotyczących stanu faktycznego⁶⁵. Sąd, któremu sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania, nie jest związany wykładnią dokonaną przez Sąd Najwyższy w razie zmiany stanu prawnego, zmiany stanu faktycznego albo w razie uchwalenia przez Sąd Najwyższy odmiennej

⁶³ M.P. Wójcik, *Komentarz aktualizowany do art.390 Kodeksu postępowania cywilnego*, Lex, stan prawny 30.12.2013.

⁶⁴ T. Wiśniewski, *Komentarz do art. 390 Kodeksu postępowania cywilnego*, Lex, stan prawny 30.03.2013.

⁶⁵ Wyrok SN z dnia 12 lipca 2012 r., I CSK 5/12, LEX nr 1228765.

zasady prawnej odnoszącej się do poprzednio wyjaśnionego przepisu prawnego⁶⁶.

Z pewnością pozostałe sądy rozpoznające sprawy dotyczące wymiaru urlopu pracowników wymienionych w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. nie są związane jej treścią, ale nie z uwagi na zmianę stanu prawnego wynikającego z ustawy deregulującej, lecz na zakres związania podmiotowego i przedmiotowego. A zatem, nie jest wykluczone podejmowanie rozstrzygnięć o odmiennej treści aniżeli tej, która wynika z uchwały Sądu Najwyższego podjętej 18 stycznia 2013 r.

Wprowadzony ustawą deregulującą w zasadzie wolny dostęp do zawodu dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej dodatkowo potwierdza, że istota zmian zaproponowanych w ustawie P.s.w. sprowadzała się do zachowania praw nabytych przez ściśle wskazaną grupę pracowników.

IX. Wnioski

Dokonana przez Sąd Najwyższy wykładnia art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. może budzić uzasadnione wątpliwości. Po pierwsze, nie spełnia ona roli naprawczej z uwagi na błędne podejście interpretacyjne⁶⁷. Po drugie, nie uwzględnia w sposób właściwy zakresu podmiotowego objętego normą wyrażoną w art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. Po trzecie, burzy akceptowaną koncepcję praw nabytych. Stąd postulat poddania sprawy dotyczącej wymiaru urlopu mianowanych pracowników bibliotecznych i dokumentacji i informacji naukowej pod ocenę Trybunału Konstytucyjnego. Kompleksowe rozwiązanie problemu powinno być powszechnie zaakceptowane i ostatecznie usunąć wątpliwości⁶⁸.

⁶⁶ Wyrok SN z dnia 9 lipca 1998 r., I PKN 226/98, OSNP 1999, nr 15, poz. 486.

⁶⁷ M. Zieliński, *op. cit.*, s. 238.

⁶⁸ S. Wronkowska, *Zasady przyzwoitej legislacji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego* [w:] *Księga XX-lecia orzecznictwa trybunału Konstytucyjnego*, red. M. Zubik, Warszawa 2006, s. 671–691.

Przyjęta przez Sąd Najwyższy wykładnia art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w. nie oznacza, że sądy orzekające w sprawie ustalenia uprawnień do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych są nią związane. Podkreślić należy, że wiąże ona wyłącznie sądy orzekające w danej sprawie.

Wprowadzony ustawą deregulującą w zasadzie wolny dostęp do zawodu bibliotekarza dyplomowanego i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej (jedynym wymogiem jest wykształcenie wyższe), sprawia, że o statusie tych pracowników decyduje w zasadzie powołanie na jedno ze stanowisk określonych w art. 113 P.s.w. Brak regulacji w statutach szkół wyższych nie pozwala ocenić kryteriów zatrudniania dyplomowanych bibliotekarzy i pracowników dokumentacji i informacji naukowej. Wprowadzona zmiana może prowadzić w ostateczności do zniesienia zawodu dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji oraz informacji naukowej i przyjęcia nowych, nieznanych dotychczas zasad zatrudniania pracowników bibliotek z uwzględnieniem jedynie określonych kwalifikacji na zajmowane przez nich stanowiska. Nie bez znaczenia było zatem zachowanie uprawnień dotychczas nabytych przez dyplomowanych i niedyplomowanych pracowników bibliotecznych i dokumentacji oraz informacji naukowej, czego potwierdzeniem jest zarówno art. 264 ust. 7 ustawy P.s.w jak i art. art. 28 ust. 1 pkt 6 ustawy deregulującej.

Niedyplomowani pracownicy biblioteczni zatrudnieni na podstawie mianowania, wymienieni w art. 75 ust. 4 pkt 2 ustawy z 1990 r. zachowali prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych.

Choć sposób regulacji prawnej gwarantujących ochronę praw nabytych może wywoływać spory, to jak wcześniej wspomniano, wadliwość przepisów nie może przesądzać o treści normy prawnej.

ABSTRACT

Deregulation of access to a profession of a qualified librarian and qualified employee of documentation and scientific information – notes on background of a resolution of the Supreme Court of 18 January 2013 concerning a length of holiday leave of nominated employees of libraries

The Supreme Court in a resolution of 18 January 2013 performing an interpretation of a norm included in art. 264 item 7 of the act on Law on higher education stated that employees mentioned in this provision who are not academic teachers, do not have the right to holiday leave in a length vested to academic teachers. The main interpretation problem consisted in the question how expressions used in this provision should be understood, that nominated qualified library employees and of documentation and scientific information as well as some nominated non-qualified employees holding posts of: a library custodian, senior librarian and senior documentary employee, after coming into force of the act on Law on higher education „remain nominated at this post and on the same principles”.

This provision has become the grounds of adjudications of many common courts adjudicating in a matter of establishing a length of holiday leave of non-qualified library employees and of documentation and scientific information. What is significant the prevailing majority of them ended beneficially for the employees. However, the problem was much more complicated and as the Supreme Court acknowledged, deserved passing a resolution in the matter of the presented legal problem to be settled.

In the elaboration the Author presents the facts of a case and legal state constituting the grounds of passing the commented resolution. She also indicates what an essential meaning for correct interpretation has establishment of a real intention of the legislator. She also turns attention to the fact that at present in relation with passing the Act of 13 June 2013 on alteration of acts regulating performance of some professions, delimitation of a profession of a librarian to qualified and non-qualified one ceases to have an important meaning, which can additionally influence a different interpretation of a provision done by the Supreme Court. However, the most certain solution of the still causing doubts

content of art. 264 item 7 of the act on Law on higher education, will be an attitude assumed by the Constitutional Tribunal. In this order one should postulate that the Ombudsman will lodge a motion to examine whether the provision of art. 264 item 7 of the act on Law on higher education does not infringe the acquired rights.